НАРЕДБА № 57 ОТ 16 ОКТОМВРИ 2026 Г. ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА "ПОДПОМАГАНЕ НА ЛИЦА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ"

Издадена от министъра на образованието и науката
Обн. ДВ. бр.97 от 23 Октомври 2026г.

Раздел I.
Общи положения

Чл. 1. С тази наредба се определя държавният образователен стандарт (ДОС) за придобиването на квалификация по професия код 092301 "Подпомагане на лица от уязвими групи" от област на образование "Социални услуги" и професионално направление код 0923 "Социална работа и консултиране" съгласно Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 2. Държавният образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия код 092301 "Подпомагане на лица от уязвими групи" съгласно приложението към тази наредба определя изискванията за придобиването на втора и трета степен на професионална квалификация по професията, за придобиване на квалификация по част от професията, както и за достигане на отделни единици резултати от ученето.

Чл. 3. Въз основа на ДОС по чл. 1 и рамковите програми по чл. 10, ал. 3, т. 2, 5 и 6 от Закона за професионалното образование и обучение се разработват учебни планове и учебни програми за лица, навършили 16 години.

Раздел II.
Съдържание на държавния образователен стандарт

Чл. 4. (1) Държавният образователен стандарт по чл. 1 определя изискванията към кандидатите, описанието на професията, единиците резултати от учене за придобиване на всяка от степените на професионална квалификация по професията, критериите и средствата за оценяване на всяка единица резултат от учене, съвкупността от единици резултати от ученето, които формират придобиването на квалификация по част от професия, изискванията към материалната база и изискванията към обучаващите.

(2) Държавният образователен стандарт за придобиване на квалификация по професията включва общата, отрасловата и специфичната професионална подготовка с необходимите професионални компетентности, които гарантират на обучаемия възможността за упражняване на професията след завършване на обучението.

Заключителна разпоредба

Приложение към чл. 2

ДЪРЖАВЕН ОБРАЗОВАТЕЛЕН СТАНДАРТ

ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА

КВАЛИФИКАЦИЯ ПО ПРОФЕСИЯТА

"ПОДПОМАГАНЕ НА ЛИЦА ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ"

Професионално направление					
Код: 0923	**Социална работа и консултиране**				
Професия					
Код: 092301	**Подпомагане на лица от уязвими групи**				
Степени на професионална квалификация		**-**	**II**	**III**	**-**
Ниво по Национална квалификационна рамка (НКР)		**-**	**3**	**4**	**-**
Ниво по Европейска квалификационна рамка (ЕКР)		**-**	**3**	**4**	**-**

1. Изисквания към кандидатите

1.1. Изисквания към кандидатите за входящо минимално образователно и/или квалификационно равнище за придобиване на степен на професионална квалификация съгласно Закона за професионалното образование и обучение.

За придобиване на втора и трета степен на професионална квалификация по професията "Подпомагане на лица от уязвими групи" от Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден от министъра на образованието и науката със Заповед № РД09-2230 от 09.08.2024 г., изискванията за входящото минимално образователно равнище към кандидатите са:

1.1.1. За придобиване на втора степен на професионална квалификация

• за лица, навършили 16 години - завършен първи гимназиален етап.

1.1.2. За придобиване на трета степен на професионална квалификация

• за лица, навършили 16 години - придобито право за явяване на държавни зрелостни изпити или завършено средно образование.

1.2. Здравословното състояние на кандидата се удостоверява с медицински документ, доказващ, че професията, по която желае да се обучава, не му е противопоказна.

Изискването за входящо квалификационно равнище при продължаващо професионално обучение за придобиване на трета степен на професионална квалификация е придобита втора степен на професионална квалификация по професията.

2. Описание на професията

2.1. Втора степен на професионална квалификация по професията

Лицето, придобило втора степен на професионална квалификация по професията "Подпомагане на лица от уязвими групи", осъществява професионална дейност, насочена към подкрепа, грижи и съдействие на деца, пълнолетни лица, лица в надтрудоспособна възраст, които се намират в уязвимо положение. Уязвимостта може да бъде обусловена от възрастови особености, здравословно състояние, увреждане, социална изолация,

икономически затруднения, липса на семейна подкрепа или други фактори, ограничаващи възможността на лицето да се справя самостоятелно с ежедневните си дейности.

Професионалната дейност е насочена предимно към подпомагане на ежедневното функциониране на лицата и създаване на условия за поддържане и развиване на техните социални и житейски умения. Специалистът оказва съдействие при организиране на дневния режим, подпомага адаптацията към средата и насърчава участието на лицето в дейности, съобразени с неговите индивидуални възможности, потребности и здравословно състояние. В своята работа съдейства за изграждане и поддържане на навици за самостоятелен живот, като подкрепя процесите на социално включване и активност в общността.

Дейността, която се осъществява в рамките на конкретна социална услуга, се осъществява при стриктно съобразяване с индивидуалните характеристики и индивидуалните планове за подкрепа на всяко лице от уязвима група. Специалистът изпълнява възложените му задачи под ръководството или в координацията със специалисти от мултидисциплинарен екип. При възникване на по-сложни ситуации специалистът своевременно информира прекия си ръководител и не предприема самостоятелни решения извън определените му правомощия.

Разпознава спецификата в отделните групи - за деца, за младежи, за възрастни, за да структурира своята дейност в съответствие с нормативните изисквания и възможности за осъществяване на планираните дейности.

В своята работа прилага действащата нормативна уредба и вътрешните правила на организацията, в която специалистът е ангажиран, като спазва принципите на законосъобразност, професионална етика, уважение към човешкото достойнство и недопускане на дискриминация. Особено значение се отдава на защитата на личните данни, конфиденциалността и зачитането на индивидуалността и правата на всяко лице от уязвимата група.

Професионалната реализация на обучаващия се с втора степен на професионална квалификация е възможна в местата, в които се предоставят социални услуги по Закона за социалните услуги, центрове за работа с лица, търсещи международна закрила в България, и други структури в социалната система. Неговата дейност спомага за осигуряване на качеството на живот на лицата от уязвими групи и за създаване на предпоставки за тяхното по-активно включване и участие в обществения живот.

2.2. Трета степен на професионална квалификация по професията

Лицето, придобило трета степен на професионална квалификация по професията "Подпомагане на лица от уязвими групи", осъществява професионална дейност в системата на социалното подпомагане и социалните услуги, като подпомага и съдейства на специалисти с висше образование при реализиране на социална работа с деца и пълнолетни лица и лица в надтрудоспособна възраст в уязвимо положение. Неговата дейност е насочена към подкрепа на лица и семейства, изпитващи социални, икономически, здравословни или други затруднения, които ограничават тяхното пълноценно участие в обществения живот.

Специалистът участва в:

• Организацията и изпълнението на дейности по предоставяне на социални услуги и социално подпомагане, като събира и обработва информация относно социалния статус, потребностите и ресурсите на лицата от уязвимите групи;

• Съдейства при разработването и изпълнението на индивидуалните планове за подкрепа;

• Подпомага проследяването на резултатите от предприетите мерки;

• Участва в дейности по разпознаване на социални фактори, допринесли за уязвимостта на лица, които са обект на социална работа в общността, включително мобилна и теренна работа, под ръководството на квалифициран специалист от мултидисциплинарен екип.

В рамките на своите компетенции специалистът прилага действащата нормативна уредба, свързана със социалното подпомагане, предоставянето на социални услуги, закрилата на детето, подкрепата за семействата, социалното включване на хората с увреждания и защитата на човешките права. Изпълнява възложените му задачи при спазване на принципите на законосъобразност, професионална етика и конфиденциалност, като съгласува своите действия, водещи до правни последици за ползвателите на социални услуги с цел информираност, предоставяне на случая по компетентност към подходящи структури.

Специалистът подпомага водещия случая социален работник при реализиране на мерки за закрила на деца в риск, при дейности по превенция на изоставянето, насилието и социалната изолация, както и при програми за ресоциализация, реинтеграция и развитие на умения за самостоятелен живот. Участва в реализирането на социални програми и инициативи, насочени към подкрепа на деца, семейства, пълнолетни лица, възрастни в надтрудоспособна възраст, бежанци и други разпознаваеми групи, намиращи се в уязвимо положение.

В дейността си специалистът поддържа необходимата документация, води регистри, организира срещи и подпомага комуникацията между различни институции и звена. Работи в кабинетна среда и на терен - в дома на потребителя от уязвимата група, в общността или в институционална среда.

Професионалната реализация е възможна в различни структури на системата за социално подпомагане и социални услуги, включително в държавни, общински и неправителствени организации. Работното време може да бъде с нормална продължителност или с променлив характер съобразно спецификата на услугата, институцията, организацията. Поради динамичното развитие на социалната политика и непрекъснатото възникване на нови социални потребности, лицето с трета степен на професионална квалификация следва да поддържа и развива своята професионална компетентност чрез участие в екипни срещи, обучения, супервизия и форми на продължаваща квалификация.

3. Единици резултати от ученето (ЕРУ) за придобиване на втора и трета степен на професионална квалификация по професията

Степен на профе-сионал-на ква-лифи-кация	Ниво по НКР/ЕКР	Номер на ЕРУ и вид професионална подготовка (ПП)														
		ЕРУ 1	ЕРУ 2	ЕРУ 3	ЕРУ 4	ЕРУ 5	ЕРУ 6	ЕРУ 7	ЕРУ 8	ЕРУ 9	ЕРУ 10	ЕРУ 11	ЕРУ 12	ЕРУ 13	ЕРУ 14	ЕРУ 15
		Обща ПП		Отраслова ПП		Специфична ПП										
II	3	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x				
III	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

3.1. Списък на единиците резултати от ученето по видове професионална подготовка

ЕРУ по обща професионална подготовка - единна за всички професионални направления от Списъка на професиите за професионално образование и обучение

ЕРУ 1. Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда

ЕРУ 2. Икономика и предприемачество

ЕРУ по отраслова професионална подготовка - единна за професиите от професионално направление "Социална работа и консултиране"

ЕРУ 3. Бизнес комуникация

ЕРУ 4. Етични стандарти в социалната дейност

ЕРУ по специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 5. Прилагане на нормативната уредба

ЕРУ 6. Работа в мултидисциплинарен екип

ЕРУ 7. Използване на дигитални технологии в подпомагането на уязвими групи

ЕРУ 8. Идентифициране на рискове в работния процес

ЕРУ 9. Комуникация с лица от уязвимите групи и техните близки

ЕРУ 10. Осигуряване на подкрепа за лицата от уязвима група в риск

ЕРУ 11. Комплексна подкрепа за независим и достоен живот в общността

ЕРУ 12. Съдействие за прилагане на мерки за социална защита и подкрепа на лица в ситуация на уязвимост

ЕРУ 13. Подпомагане на социалното включване чрез участие в обучения и трудова заетост

ЕРУ 14. Работа по индивидуален случай

ЕРУ 15. Подпомагане изграждането на подкрепяща общност и мрежа за гражданска ангажираност към лица в уязвима ситуация

3.2. Описание на единиците резултати от ученето за професията "Подпомагане на лица от уязвими групи"

3.2.1. Обща професионална подготовка по професията

ЕРУ 1	**Здравословни и безопасни условия на труд и опазване на околната среда**
Резултат от учене 1.1	Спазва хигиенните норми и здравословните и безопасни условия на труд (ЗБУТ) на работното място
Знания	• Познава основните нормативни актове за здравословни и безопасни условия на труд • Обяснява възможните професионални и здравни рискове на работното място и причините за тяхното възникване • Разяснява основните правила при оказването на първа помощ при трудови злополуки • Изброява основните видове лични предпазни средства и техните функции • Познава видовете защитни приспособления и средства за сигнализация и маркировка за осигуряване на ЗБУТ • Изброява правилата за работа при аварии и аварийни ситуации
Умения	• Прилага мерки за безопасност на работното място

	• Спазва хигиенните норми на работното място • Прилага инструкции за безопасна работа • Реагира правилно при аварийни ситуации
Компетентности	• Спазва стриктно мерките за безопасност при изпълнение на различните трудови дейности
Резултат от учене 1.2	Осъществява превантивна дейност за опазване на околната среда
Знания	• Познава нормативни актове, свързани с опазването на околната среда и ЗБУТ • Познава трудовоправните норми, свързани със ЗБУТ • Разяснява общите изисквания за осигуряване на ЗБУТ съобразно спецификата на провежданата дейност и изискванията на техническото, технологичното и социалното развитие с цел закрила на живота, здравето и работоспособността на работещите
Умения	• Търси информация за устойчиви практики, приложими в конкретната професионална дейност • Изпълнява дейности по събиране и съхраняване на опасни продукти, излезли от употреба уреди и консумативи съобразно правилата за рециклиране • Използва технологии и материали, щадящи околната среда • Спазва практики за пестене на вода, енергия и други ресурси на работното място
Компетентности	• Правилно обработва отпадъците на работното място съобразно изискванията за сортиране и разделно събиране • Вярно и точно разпознава замърсяващи фактори на работното място и съдейства за ограничаване на въздействието им • Способен е стриктно да следва утвърдените правила и изисквания за опазване на околната среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: Владее теоретични знания за: • хигиенните норми • здравословните и безопасни условия на труд на работното място • овладяването на аварийни ситуации и оказването на първа помощ • превантивната дейност за опазване на околната среда Част по практика на професията: • Избира своевременно най-адекватния тип поведение при зададената рискова ситуация • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на първа помощ
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

ЕРУ 2	**Икономика и предприемачество**
Резултат от учене 2.1	Познава основите на пазарната икономика
Знания	• Познава основни икономически понятия - търсене, предлагане, пазар, конкуренция, цена • Познава ролята на държавата в икономиката - данъци, бюджет, регулации • Обяснява дейността на организацията в контекста на основни икономически принципи и понятия • Разяснява основни понятия във финансите - приходи, разходи, печалба, инвестиции • Разбира значението на социалната и екологичната отговорност при ръководене на бизнес
Умения	• Използва основни икономически понятия, като търсене, предлагане, пазар, конкуренция и цена при изпълнение на професионалните си задачи • Отчита значението на основните финансови показатели, като приходи, разходи, печалба и инвестиции
Компетентности	• Прилага правилата и изискванията, свързани с ролята на държавата в икономиката, включително данъци, бюджет и регулации, в рамките на работната среда и своите професионални ангажименти
Резултат от учене 2.2	Познава основите на предприемачеството
Знания	• Познава същността и ролята на предприемачеството в икономиката • Изрежда основните стъпки при стартиране на бизнес, включително генериране на идея, пазарно проучване, изготвяне на бизнес план • Изброява видовете фирми и организационно-правни форми на стопанска дейност
Умения	• Разграничава видовете фирми и организационно-правните форми на стопанска дейност • Прилага знания за предприемачеството в работната си среда
Компетентности	• Идентифицира успешни практически примери за управление на бизнес начинания • Предлага решения за подобряване на дейността в съответствие с технологичните и организационните изисквания • При необходимост представя идеи и предложения пред клиенти, инвеститори или партньори, като аргументира решенията си
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Владее основните теоретични знания и понятия в областта на икономиката • Владее основните теоретични постановки в областта на

	предприемачеството Част по практика на професията: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описания проблем в зададения казус • Участва в разработването на бизнес план на фирмата според изискванията на предварително дефинираното задание
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.2. Отраслова професионална подготовка по професията

ЕРУ 3	**Бизнес комуникация**
Резултат от учене 3.1	Поддържане на комуникация с колегите в екипа и с ръководството
Знания	• Познава нормите на поведенческия и речевия бизнес етикет • Познава международните, националните и организационните стандарти и практики за писмена комуникация • Посочва отделните длъжности и функции на членовете на екипа • Описва функционалните взаимоотношения и йерархичните връзки с колегите си в екипа и с ръководството на отделните равнища в организацията • Идентифицира конфликтни и критични ситуации и под напрежение (булинг, технически сривове, спазване на крайни срокове)
Умения	• Осъществява комуникация в екипа • Спазва йерархията в екипа • Спазва нормите за приемливост на поведенческия невербален и вербален (речеви) бизнес етикет • Подготвя вътрешноорганизационни писмени съобщения и информация при използване на различни комуникационни канали • Изгражда умения за работа в екип • Изгражда умения за комуникация с различни целеви групи • Спазва принципите за толерантност и недискриминация към лицата, с които работи
Компетентности	• Подбира подходящите поведенчески (невербални) и вербални (речеви и писмени) средства за ефективна комуникация с колегите и ръководството в организацията
Резултат от учене 3.2	Осъществява комуникация с клиентите
Знания	• Познава основните клиенти, контрагентите и заинтересованите

	лица от функционирането на организацията • Посочва значението на клиентското обслужване и управлението на взаимоотношенията • Познава вътрешноорганизационната информационна система за съхранение и обмен на данни
Умения	• Осъществява делова комуникация на място с клиентите, ползвателите, контрагентите и другите видове заинтересовани лица от функционирането на организацията • Прилага индивидуален подход за комуникацията с клиентите с цел оценка на конкретните им потребности • Осъществява делова комуникация по телефона или с помощта на софтуерни приложения за инстантна синхронна и асинхронна комуникация • Организира провеждането на онлайн работни срещи • Участва в онлайн работни срещи • Прилага етикет в онлайн срещи
Компетентности	• Умело адаптира комуникацията според нуждите и очакванията на клиента или партньорите при спазване на професионален тон и подход
Резултат от учене 3.3	Поддържа бизнес кореспонденция
Знания	• Познава международните, националните и организационните стандарти, правила и практики за бизнес кореспонденция • Познава основните комуникационни канали за осъществяване на бизнес кореспонденция и ситуациите, в които се налага тяхното паралелно използване • Познава правилата за писмено документиране и отчитане на проведени събития, работни срещи, предаване на документи и работни резултати вследствие на изпълнението на договорни задължения
Умения	• Подготвя официални писма, становища, съгласувателни писма, придружителни писма, циркулярни писма • Подготвя докладни записки, служебни бележки, доклади и друга вътрешноорганизационна кореспонденция в йерархичен порядък • Подготвя паметни записки, протоколи, меморандуми, приемно-предавателни протоколи и други подобни документи за удостоверяване, писмено документиране и отчитане на проведени събития, работни срещи, предаване на документи и работни резултати вследствие на изпълнението на договорни задължения • Подготвя имейл съобщения, текстови съобщения за инстантна цифрова комуникация и постове за публикуване в социални мрежи
Компетентности	• Подбира подходящата писмена форма на бизнес кореспонденция, структурата и съдържанието на информацията,

	която следва да се изпрати, подходящите изразни средства и подходящото форматиране на текста
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Демонстрира владеене на основните теоретични знания в областта на бизнес комуникацията и бизнес кореспонденцията - международните и националните стандарти и практики • Демонстрира владеене на конвенционалните и дигиталните комуникационни канали и съвременните дигитални технологии Част по практика на професията: • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблемите в зададен казус и/или практическа задача
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 4	**Етични стандарти в социалната дейност**
Резултат от учене 4.1	Прилага професионално-етично поведение
Знания	• Познава съдържанието на професионално-етичните кодекси в професионалното направление и трудовата дейност • Изброява основните етични принципи в професионалното направление и трудовата дейност • Познава правното регламентиране на професионалното поведение на лицата, изпълняващи съответната трудова дейност
Умения	• Спазва професионално-етичните норми на поведение • Следи за информация и изисквания относно моралните ценности на професията • Прилага общите принципи на морала в ежедневните работни дейности
Компетентности	• Отговорно прилага професионално-етичните норми в трудовата си дейност при изпълнение на ежедневните си задачи
Резултат от учене 4.2	Разрешава професионално-етични проблеми в трудовата дейност
Знания	• Изрежда основни видове етични проблеми • Описва модели за разрешаване на професионално-етични проблеми • Изброява основни конфликти на интереси • Изброява ограничения, присъщи на различни услуги и дейности, обект на професионалното направление и/или трудовата дейност
Умения	• Разпознава риска от възникване на професионално-етични проблеми

	• Идентифицира професионално-етични проблеми в работните ситуации • Прилага модели за разрешаване на професионално-етични проблеми • Извършва самооценка
Компетентности	• Предлага решения на ръководството за отстраняване на идентифицирани нарушения или сезиране на съответните регулаторни и надзорни органи
Резултат от учене 4.3	Прилага принципите за конфиденциалност
Знания	• Дефинира принципа за конфиденциалност в професионалното направление и трудовата си дейност • Изброява видовете данни, които са обект на конфиденциалност • Познава регламента GDPR на Европейския съюз за закрила на личните данни • Изброява случаите, в които се допуска разкриването на конфиденциална информация
Умения	• Прилага мерки за закрила на поверителната информация • Обработва документи, съдържащи конфиденциална информация • Предотвратява нерегламентираното използване на лични данни и/или използването на лични данни без изрично информирано съгласие на засегнатите лица
Компетентности	• Отговорно прилага принципа на конфиденциалност в професионалното си направление и трудовата си дейност, като не допуска споделянето на конфиденциална информация и манипулирането ѝ, както и събирането, съхранението и използването на лични данни без изричното информирано съгласие на заинтересованите лица
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: •Демонстрира владеене на основните теоретични знания в областта на етиката •Демонстрира владеене на основните теоретични знания в областта на конфиденциалността на информацията и закрила на личните данни Част по практика на професията: •Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на проблемите в зададения казус и/или практическа задача
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

3.2.3. Специфична професионална подготовка по професията

ЕРУ 5	Прилагане на нормативната уредба
Резултат от учене 5.1	Спазва нормативната уредба при изпълнение на своята професионална дейност
Знания	• Познава основните международни и национални нормативни актове в областта на социалното подпомагане и социалните услуги • Познава националните стратегии в областта на социалното включване • Запознат е с основни подзаконови актове в областта на социалното подпомагане и социалните услуги • Познава ролята и функциите на основни държавни институции (ДАЗД, АСП, АКСУ, АЗ и др.) и други организации, свързани с предоставянето на помощ и услуги на лица от уязвими групи • Знае реда за подаване на сигнали, заявления и жалби
Умения	• Прилага нормативните изисквания в ежедневната си работа • Информира потребителите и техните близки за права и възможности за подкрепа • Насочва към компетентни институции според конкретния случай • Събира, обработва и документира информация за потребностите на лицето, предоставените дейности и наблюдаваните промени при спазване на нормативните изисквания, правилата за защита на личните данни и вътрешните процедури
Компетентности	• Спазва стриктно нормативната уредба при изпълнение на дейностите си • Способен е да информира и консултира нуждаещите се от подкрепа относно компетентностите на съответните институции и организации • Поема отговорност за законосъобразното изпълнение на задачите
Резултат от учене 5.2	Съдейства за защита правата на лицата от уязвими групи
Знания	• Познава основните права на лицата от уязвими групи • Има познания за проявите на дискриминация, насилие, неглижиране, злоупотреба • Притежава знания за принципите на равнопоставеност и недискриминация • Знае етичните норми при работа с потребители
Умения	• Информира лицата и техните близки за правата и възможностите за защита • Разпознава ситуации на риск или нарушени права • Съдейства за предприемане на мерки за защита

	• Създава подкрепяща и уважителна среда
Компетентности	• В състояние е да защитава правата и достойнството на лицата от уязвими групи • Способен е да защитава правата и интересите на лицата от уязвими групи • Осъществява дейността си в рамките на своите правомощия и търси съдействие при необходимост • Способен е да осигури равнопоставено отношение към всички потребители
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Идентифицира и прилага нормативни актове и вътрешни правила при решаване на казус • Демонстрира знания за правата на лицата от уязвими групи и принципите на професионална етика и конфиденциалност • Анализира ситуация и прилага законосъобразни решения • Изготвя примерни документи съгласно изискванията за защита на личните данни и вътрешните процедури Част по практика на професията: • Прилага нормативната уредба при предоставяне на съдействие и подкрепа • Спазва правата, достойнството и индивидуалните особености на лицата • Спазва етичните норми и конфиденциалността • Комуникира ефективно с потребители, близки и екип • Вярно и точно определя необходимите действия за оказване на съдействие • Работи в екип и съдейства за координация на дейностите • Документира дейността съгласно изискванията
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 6	Работа в мултидисциплинарен екип
Резултат от учене 6.1	Работи в мултидисциплинарен екип
Знания	• Познава ролите и отговорностите на специалистите в мултидисциплинарния екип съобразно спецификата на случая • Познава принципите на екипната работа и сътрудничеството • Запознат е с правилата за обмен на информация и професионална комуникация • Познава значението на координацията за качеството на предлаганата подкрепа
Умения	• Умее да общува с членовете на екипа

	• Координира дейности с различни специалисти • Съдейства при планиране и изпълнение на дейностите според потребностите на потребителите • Спазва изискванията за етичен и законосъобразен обмен на информация
Компетентности	• Работи ефективно в мултидисциплинарен екип от специалисти като проявява отговорност и колегиалност • Способен е да поема отговорност за изпълнението на възложените задачи в екип • Допринася за координирано предоставяне на достъп до помощи и качествени услуги
Резултат от учене 6.2	Прилага саморефлексия в професионалното си развитие
Знания	• Познава методите за получаване и предоставяне на обратна връзка • Идентифицира възможностите за обучение и супервизия в социалната практика • Познава възможностите за професионално развитие
Умения	• Оценява собственото си участие и принос в екипната работа • Търси и прилага конструктивна обратна връзка от колеги и ръководители • Участва активно в обучения, супервизии и други форми за повишаване на квалификацията
Компетентности	• Демонстрира готовност за учене през целия живот и професионално усъвършенстване • Поема отговорност за собственото си развитие и качеството на работата в екипа • Прилага саморефлексия за подобряване ефективността при работа с лица от уязвими групи
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Описва ролите и отговорностите на специалистите в мултидисциплинарния екип • Обяснява принципите на екипната работа, сътрудничеството и координацията • Разяснява правилата за професионална комуникация и обмен на информация съобразно етичните и правните изисквания • Описва методи за получаване и предоставяне на обратна връзка • Обяснява значението на саморефлексията, обучението и супервизията за професионалното развитие • Разпознава добри и неефективни практики в екипната работа и професионалното поведение Част по практика на професията: • Комуникира ефективно и професионално с членовете на

	мултидисциплинарния екип • Сътрудничи и координира дейности с различни специалисти при работата си с лица от уязвими групи • Изпълнява отговорно възложените задачи • Приема и прилага конструктивна обратна връзка за подобряване на работата си • Вярно, точно и мотивирано определя действията за разрешаване на описан проблем в зададен казус и/или практическа задача
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 7	**Използване на дигитални технологии в подпомагането на уязвими групи**
Резултат от учене 7.1	Работи с електронни регистри и информационни системи
Знания	• Познава основни информационни системи и електронни регистри в социалната сфера • Знае видовете дигитални технологии за обработка и съхранение на информация • Познава изискванията за защита и сигурност на данните
Умения	• Използва компютър, софтуер и мобилни приложения в работата си • Работи с електронни регистри и вътрешни системи • Събира, въвежда и обработва информация чрез дигитални средства
Компетентности	• Прилага ефективно дигитални технологии при предоставяне на услуги • Спазва стриктно нормативните изисквания и вътрешните правила за работа с данни • Осигурява защита и конфиденциалност на информацията, като спазва действащото законодателство
Резултат от учене 7.2	Въвежда и актуализира данни в електронни регистри
Знания	• Запознат е с процедурите за въвеждане и актуализиране на данни и електронни регистри • Познава видовете документи и данни, съхраняващи се дигитално • Знае основите на защитата на личните данни при обработка на информация
Умения	• Въвежда нови данни и актуализира информация • Проверява точността на въведените данни • Извлича информация за анализ или отчети

Компетентности	• Поддържа актуални електронни записи • Осигурява коректност и точност на данните • Спазва конфиденциалност и законосъобразност при работа с лични данни
Резултат от учене 7.3	Работи с функционалностите на електронни системи за обработка и обмен на информация
Знания	• Познава основните функционалности на електронните системи, използвани в професионалната дейност • Познава начините за обработка, съхранение и извличане на информация в електронна среда • Познава изискванията за сигурност, конфиденциалност и защита на информацията • Познава възможностите за генериране на справки и отчети чрез електронни системи
Умения	• Работи с основните функционалности на електронни системи, свързани с професионалната дейност • Извлича, обработва и структурира информация за справки и отчети • Проверява пълнотата и съответствието на обработваната информация • Използва електронни инструменти за проследяване и обмен на информация • Прилага изискванията за сигурност и защита на информацията при работа с електронни системи
Компетентности	• Избира и използва подходящи функционалности на електронните системи • Осигурява надеждност, проследимост и сигурност на обработваната информация • Носи отговорност за законосъобразното и конфиденциално използване на информация
Резултат от учене 7.4	Осъществява дигитална комуникация с институции и партньори
Знания	• Познава средствата за електронна комуникация (имейл, чат, видеоконферентни връзки) • Познава правилата за етична и професионална дигитална комуникация • Знае изискванията за защита на личните данни и онлайн комуникация
Умения	• Използва различни средства за електронна комуникация при взаимодействие с институции • Съставя електронни съобщения • Комуникира чрез дигитални платформи
Компетентности	• Осъществява ефективна и отговорна дигитална комуникация с институции

	• Поема отговорност за точността и сигурността на предоставяната информация • Демонстрира професионално поведение при дистанционно взаимодействие с партньори и институции
Резултат от учене 7.5	Използва мултимедийни ресурси при работа с лица от уязвими групи
Знания	• Познава основните дигитални ресурси и електронни платформи, използвани за предоставяне на информация, подкрепа и услуги • Знае различни методи за представяне на информация чрез мултимедия • Има знания за основните принципи за достъпност на ресурсите за различни групи уязвими лица
Умения	• Подготвя презентации, видеоматериали или информационни пакети • Използва подходящи дигитални и мултимедийни ресурси за улесняване на комуникацията, достъпа до информация и предоставяне на подкрепа • Създава и адаптира дигитални материали според нуждите на лицата • Подпомага лицата при използването на дигитални ресурси и електронни услуги
Компетентности	• Подпомага социалното включване и обучение чрез дигитални ресурси • Създава достъпни и разбираеми материали за различни уязвими групи • В състояние е да осигурява качество и адекватност на съдържанието на подготвените материали
Резултат от учене 7.6	Използва чужд език при работа с електронни ресурси
Знания	• Знае основни термини и понятия на чужд език, използвани в социалното подпомагане и социалните услуги • Познава базови видове електронни ресурси, достъпни на чужд език (обучителни материали, онлайн платформи) • Запознат е с основополагащи принципи за ефективно използване на чужд език при работа с дигитални материали
Умения	• Чете, разбира и интерпретира електронни документи и ресурси на чужд език • Използва чужд език за комуникация с мултикултурни потребители или международни платформи • Способен е да адаптира електронни ресурси на чужд език спрямо нуждите на лицата от уязвими групи
Компетентности	• Способен е ефективно да подпомага социалната работа чрез използване на чужд език и дигитални ресурси

	• Осигурява достъп до информация за различните уязвими групи, включително с различен езиков произход • Проявява готовност за работа в мултикултурна среда, като използва чужд език като инструмент за обучение, комуникация и социално включване
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава електронните системи и платформи, използвани в социалната практика • Разбира принципите на защита на личните данни и професионалната етика при работа с дигитални ресурси • Познава основни термини и материали на чужд език, свързани с професията Част по практика на професията: • Използва електронни системи и софтуер за документиране, комуникация и подпомагане на лица от уязвими групи - въвежда, актуализира и извлича данни • Осъществява безопасна и ефективна електронна комуникация с институции, близките на уязвимото лице и мултидисциплинарен екип и използва чужд език при необходимост • Работи безопасно с дигитални ресурси, спазва защита на личните данни и конфиденциалност
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 8	**Идентифициране на рискове в работния процес**
Резултат от учене 8.1	Разпознава рисковете и изпълнява безопасни действия при възникване на кризи
Знания	• Познава основни рискове за здравето и безопасността на лица от уязвими групи в домашна среда, на улицата при предоставяне на социални услуги • Запознат е с процедури при кризисни ситуации и инциденти - правила за безопасност и първоначални действия при инциденти

Умения	• Идентифицира ситуации, които носят ежедневен риск за потребителя • Информира близките на потребителя и други заинтересовани лица за възможни рискове • Предлага мерки за преодоляването на възможни рискове • Сътрудничи при разработването на процедура за действие при рискови ситуации в ежедневието
Компетентности	• Осигурява безопасна и здравословна среда за лица от уязвими групи • Проявява отговорност и професионализъм при управление на рискове и кризи • Превантивно подпомага себе си и колегите за намаляване на стреса и професионално прегаряне • Действа в съответствие с вътрешните правила и етичните стандарти при кризисни ситуации
Резултат от учене 8.2	Оказва първа долекарска помощ
Знания	• Познава основните принципи за оказване на първа долекарска помощ • Познава симптомите при често срещани спешни състояния • Познава подходящи методи за реакция според проявените симптоми • Изброява помощни средства за измерване на основни жизнени показатели • Назовава начини за търсене на спешна медицинска помощ
Умения	• Прилага адекватен метод за оказване на долекарска помощ според проявения симптом • Измерва основни жизнени показатели с помощни средства • Използва наличните средства и материали за първа помощ • Реагира своевременно и адекватно при възникване на спешна ситуация до пристигане на специализиран екип • Осигурява безопасна среда, без да извършва медицински манипулации • Съобщава на прекия ръководител и/или търси медицинска помощ при нужда
Компетентности	• Действа спокойно и отговорно при възникване на спешни ситуации, като оказва базови мерки за безопасност и уведомява незабавно прекия ръководител или медицински специалист съгласно утвърдени протоколи за първа долекарска помощ • Поема отговорност за безопасността на лицето до пристигане на медицински екип
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Описва основните принципи за оказване на първа долекарска помощ

	• Разпознава симптомите при често срещани спешни състояния • Посочва подходящи методи за реакция според конкретни симптоми • Обяснява правилата за безопасност при оказване на първа помощ • Разграничава ситуации, изискващи спешна медицинска помощ Част по практика на професията: • Прилага правилни действия за първа помощ според конкретна ситуация • Измерва основни жизнени показатели с помощни средства • Използва правилно материали и средства за първа помощ • Разпознава рискови състояние и реагира адекватно • Осигурява безопасност за себе си и пострадалия • Действа спокойно, организирано и отговорно в симулирана спешна ситуация
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 9	**Комуникация с лица от уязвимите групи и техните близки**
Резултат от учене 9.1	Осъществява ефективна комуникация и взаимодействие
Знания	• Познава основните принципи на ефективната комуникация • Познава особеностите на комуникацията с различни уязвими групи • Познава техники за активно слушане и емпатично общуване • Описва принципите на асертивната и ненасилствена комуникация • Познава значението на културната чувствителност и индивидуалния подход • Изброява техники за изграждане на доверие
Умения	• Осъществява ефективна комуникация с деца, пълнолетни и възрастни от уязвими групи • Спазва социални и културни особености, влияещи на общуването • Влиза в роли и приема отговорности към ефективна комуникация с близки, родители и роднини при изпълнение на своите професионални задължения
Компетентности	• Осъществява ясно и адаптирано общуване с лицата и техните близки

	• Осигурява равностойно взаимодействие, като се съобразява с физическото и психическото състояние на лицето • Поддържа позитивни отношения с членовете на мултидисциплинарния екип и близките на лицето, с което работи
Резултат от учене 9.2	Управлява конфликти и осигурява подкрепа при кризисни ситуации
Знания	• Разпознава видовете конфликти при деца, пълнолетни и възрастни от уязвими групи • Познава принципите на деескалация на конфликти и превантивни стратегии • Описва основни характеристики на кризисната ситуация • Познава основни подходи за подпомагане на лица в стресови или кризисни ситуации
Умения	• Разпознава признаците на емоционално напрежение и потенциален конфликт • Прилага техники за деескалация и успокояване на напрегнати ситуации • Координира действията си с мултидисциплинарния екип за безопасно решаване на конфликтни ситуации
Компетентности	• Осигурява безопасна и подкрепяща среда чрез ефективно управление на конфликти • Проявява емпатия, търпение и професионално отношение при емоционално натоварени случаи • Взима решения за действие в конфликтни ситуации в рамките на компетенциите си при работа с лица от уязвими групи
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Разбира и описва принципите на ефективната комуникация с лица от уязвими групи и техните близки • Познава основните методи за идентифициране на рискове, както и процедури при кризисни ситуации • Обяснява етичните стандарти и професионалните граници при работа с потребители и техните семейства Част по практика на професията: • Демонстрира ефективна комуникация и взаимодействие с лица от уязвими групи и техните близки • Прилага процедурите за безопасност и първоначални действия при инциденти и кризисни ситуации • Съдейства за разрешаване на конфликти и управление на емоционално напрегнати ситуации по безопасен и законосъобразен начин
Средства за оценяване	Част по теория на професията: •• Писмен изпит Част по практика на професията:

	•• Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 10	**Осигуряване на подкрепа за лицата от уязвима група в риск**
Резултат от учене 10.1	Осигурява базова подкрепа според индивидуалните потребности на лицето
Знания	• Познава основните характеристики на различни уязвими групи • Описва основни групи потребности съобразно възрастта и здравословния статус на лицата от уязвими групи • Описва рисковите фактори, влияещи върху физическото, психическото и социалното благополучие • Познава принципите на индивидуалния подход и подкрепа • Познава ролята на семейната и социалната среда • Запознат е с основни ресурси за подкрепа
Умения	• Идентифицира основни потребности и рискове при различни лица • Прилага подходящи дейности за подкрепа, съобразени с възрастта и състоянието • Комуникира адекватно с лица от различни възрастови групи • Съдейства за удовлетворяване на ежедневни потребности • Наблюдава промени в състоянието на лицето
Компетентности	• Осигурява подкрепа, съобразена с индивидуалните особености и възрастта • Проявява емпатия, търпение и уважение към лицата • Поема отговорност за качество на предоставяната подкрепа • Работи в интерес на благополучието и безопасността на лицето
Резултат от учене 10.2	Подпомага социалното включване и самостоятелността на лицето
Знания	• Познава значението на социалното включване и активното участие • Познава подходи за насърчаване на самостоятелността според възрастта и спецификата на конкретния случай • Познава рисковете от социална изолация • Изброява подходящи дейности за развлечение и занимание според състоянието и възрастта на лицето
Умения	• Насърчава участието в ежедневни дейности и дейности за включване в живота в общността и обществото • Подкрепя развитието на умения за самостоятелен живот • Стимулира активност и инициативност на лицето за самостоятелност • Съдейства за включване в образователни, социални и общностни дейности според състоянието и възрастта на

	лицето
Компетентности	• Подпомага изграждането на самостоятелност според възможностите на лицето • Създава подкрепяща и стимулираща среда • Демонстрира ангажираност към социалното включване на лицето
Резултат от учене 10.3	Разпознава и реагира при риск за детето в домашна среда
Знания	• Познава признаците на риск - насилие, неглижиране, здравословни и социални рискове • Познава процедурите за сигнализиране и търсене на помощ • Изброява стъпки за действие при възникнал риск за детето в домашна среда • Описва компетентни специалисти и институции, свързани със защита на дете в риск
Умения	• Разпознава рискови ситуации и поведение • Идентифицира промени в поведението на деца в случай на риск • Реагира адекватно и своевременно в различни ситуации от професионалната си дейност • Сигнализира към компетентни специалисти и институции при необходимост • Документира наблюденията и предприетите действия
Компетентности	• Действа отговорно при риск за здравето и безопасността • Работи в координация с други специалисти при управление на риска
Резултат от учене 10.4	Съдейства за поддържане на безопасна и подкрепяща среда в дома на лицето
Знания	• Знае основните изисквания за безопасна и жизнена среда • Описва факторите, които влияят върху сигурността и комфорта на лицата • Познава принципите за превенция на рисковете в ежедневната среда • Познава значението на подкрепящата среда за благополучието на лицата
Умения	• Идентифицира потенциални рискове в средата • Прилага мерки за осигуряване на безопасност в ежедневни ситуации • Поддържа ред и условия, подпомагащи комфорта и сигурността на лицето в домашна среда • Съдейства за адаптиране на средата според потребностите на лицето
Компетентности	• Осигурява безопасна и подкрепяща среда, съобразена с индивидуалните особености • Предотвратява рискове чрез проактивно поведение

	• Демонстрира отговорност към здравето и сигурността на лицата • Работи в интерес на създаване на устойчива и подкрепяща среда
Резултат от учене 10.5	Осигурява подкрепа на маргинализирана група в риск
Знания	• Познава характеристиките и потребностите на маргинализираните групи, включително лица в условия на социално изключване, миграция и принудително разселване • Описва факторите, водещи до социална изолация, дискриминация и уязвимост • Познава принципите на недискриминация, равнопоставеност и защита на човешките права • Знае основните услуги, програми и институции за подкрепа и интеграция • Запознат е със значението на културната и езиковата чувствителност при работа с различни групи
Умения	• Идентифицира потребности и рискове при лица от маргинализирани и мигрантски групи • Комуникира ефективно, съобразявайки се с културни и езикови различия • Съдейства за достъп до социални, здравни, образователни и интегрирани услуги • Подкрепя процесите на социално включване и адаптация в нова среда • Работи съвместно с институции и организации за подкрепа на лицата • Комуникира на чужд език на базово ниво според потребностите на лицата и ситуацията • Използва чужд език или алтернативни средства за ефективно взаимодействие • Адаптира комуникацията при езиковата бариера
Компетентности	• Осигурява подкрепа, съобразена със специфичните потребности на маргинализирани, мигрантски и бежански групи • Проявява толерантност, емпатия и културна чувствителност в професионалната си дейност • Допринася за социалната интеграция и равния достъп до услуги • Действа етично и отговорно при работа с лица в уязвимо положение • Работи в подкрепа на човешките права и социалното включване
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Описва характеристиките и потребностите на различни

	уязвими групи • Обяснява факторите за риск • Познава и разяснява принципите на индивидуалния подход, социалното включване и подкрепящата среда • Познава основните услуги, институции и механизми за подкрепа и насочване • Обяснява значението на културната чувствителност, недискриминацията и етичните норми • Разпознава подходящи действия в конкретни казуси Част по практика на професията: • Идентифицира потребности и рискове при лица от различни уязвими групи • Прилага адекватни дейности за подкрепа според възрастта и индивидуалните особености • Комуникира ефективно, включително при културни и езикови различия • Съдейства за достъп до социални, здравни, образователни и други услуги • Подпомага социалното включване и самостоятелността на лицата • Разпознава и реагира при риск, като сигнализира към компетентни органи • Осигурява безопасна и подкрепяща среда • Работи в координация с други специалисти и институции
Средства за оценяване	Част по теория на професията: •Писмен изпит Част по практика на професията: •Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 11	**Комплексна подкрепа за независим и достоен живот в общността**
Резултат от учене 11.1	Подпомага автономността на лицето при водене на самостоятелен живот съобразно индивидуалните му потребности
Знания	• Обяснява значението на автономността и самостоятелността за качеството на живот на лицето • Разграничава факторите, които ограничават или подпомагат автономността на лицето • Разпознава индивидуалните потребности на лицето, свързани с умения за самостоятелно справяне в ежедневни ситуации • Познава подходи за подкрепа, насърчаващи

	самостоятелността и активното участие на лицето • Описва значението на подкрепящата среда за развитието на автономност
Умения	• Подпомага лицето при извършване на ежедневни дейности с цел запазване и развитие на автономност • Насърчава самостоятелния избор и участието на лицето при организиране на дейностите от ежедневен живот • Прилага подходящи методи за подкрепа съобразно индивидуалните възможности и потребности на лицето • Съдейства за изграждане на умения за самостоятелно справяне в ежедневни ситуации • Насърчава увереността и активността на лицето при изпълнение на ежедневни дейности
Компетентности	• Предоставя подкрепа, съобразена с правото на избор и индивидуалните предпочитания на лицето • Подкрепя развитието и запазването на автономност и самостоятелност на лицето • Съдейства за повишаване на увереността и независимостта при ежедневното функциониране
Резултат от учене 11.2	Подпомага социалното функциониране и активното участие на лицето в общността съобразно индивидуалните му потребности
Знания	• Описва значението на социалните контакти и подкрепящата среда за благополучието на лицето • Познава факторите, влияещи върху социалната адаптация и участието в общността • Разпознава рисковете от социалното изключване • Познава подходи за насърчаване формирането на социални умения и комуникация • Познава ресурси, услуги и дейности в общността, подпомагащи социалното участие • Описва значението на междуличностното общуване и социалната подкрепа
Умения	• Подпомага лицето при изграждане и поддържане на социални контакти • Насърчава участието на лицето в дейности и инициативи в общността • Прилага подходящи подходи за подкрепа на социалното функциониране според индивидуалните потребности • Подкрепя развитието на умения за общуване и социално взаимодействие • Съдейства за включване в социални, културни и обществени дейности • Разпознава затруднения в социалната адаптация и реагира адекватно според потребностите на лицето

Компетентности	• Подкрепя активното участие на лицето в живота на общността • Съдейства за подобряване на социалното функциониране и социалната адаптация на лицето • Насърчава изграждането на увереност и позитивни социални взаимоотношения • Носи отговорност за качеството на подкрепата, свързана със социалното участие и взаимодействие
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Описва факторите, влияещи върху самостоятелността и социалното включване на лицето • Разпознава индивидуалните потребности и рисковете от социалната изолация • Познава подходи за подкрепа на автономност и социално участие • Познава основни услуги, ресурси и възможности за подкрепа в общността Част по практика на професията: • Подпомага лицето при извършване на ежедневни дейности с насърчаване на самостоятелността • Прилага подходящи подходи за подкрепа според индивидуалните потребности и възможности на лицето • Насърчава активното участие на лицето в социалния живот и дейностите в общността • Демонстрира отговорност и качество при предоставяне на подкрепа и грижа
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 12	**Съдействие за прилагане на мерки за социална защита и подкрепа на лица в ситуация на уязвимост**
Резултат от учене 12.1	Съдейства и прилага механизми за подкрепа и социална защита на лица в ситуация на уязвимост
Знания	• Разграничава основните механизми за социална защита и подкрепа • Изброява видове социални, здравни и административни услуги и условията за достъп до тях • Обяснява ролята на институциите и специалистите в системата за социална защита • Описва мерки за превенция на социално изключване, зависимост и дискриминация • Разпознава възможностите за включване на лицето в

	дейности и ресурси в общността • Обяснява правата на лицата и възможностите за получаване на подкрепа и закрила
Умения	• Съдейства за достъп на лицето до социални, здравни и административни услуги • Предоставя информация за възможностите за подкрепа, защита и социално включване • Консултира лицето за подходящи услуги и специалисти • Подпомага включването на лицето в дейности и ресурси на общността • Комуникира и взаимодейства с институции, специалисти и близки в интерес на лицето • Подкрепя лицето при преодоляване на затруднения, свързани с достъпа до подкрепа и услуги
Компетентности	• Работи в интерес на социалната защита и благополучието на лицето • Подкрепя активното включване на лицето в живота на общността • Проявява професионална отговорност при предоставяне на подкрепа и съдействие • Сътрудничи ефективно с институции и специалисти за осигуряване на адекватна подкрепа и защита
Резултат от учене 12.2	Съдействa за предоставяне на подкрепа и защита чрез социални услуги
Знания	• Познава видовете социални услуги и тяхното предназначение • Описва ролята на социалните услуги според потребностите на лицето • Обяснява условията за достъп до социални услуги • Разпознава значението на подкрепящата среда за благополучието и сигурността на лицето
Умения	• Предоставя информация за възможностите за подкрепа и защита чрез социални услуги • Подкрепя лицето при ползване на социална услуга и приспособяване към нова социална среда • Посредничи при взаимодействието с доставчиците на социални услуги • Комуникира с институции, специалисти и доставчици на услуги в интерес на лицето
Компетентности	• Съдейства в процедурите за достъп до подходящи социални услуги • Подпомага социалната защита и благополучието на лицето чрез подходящи форми на подкрепа • Сътрудничи ефективно с доставчици на услуги и институции

Резултат от учене 12.3	Подпомага адаптацията и подкрепата на лицето при ползване на резидентна грижа
Знания	• Познава предназначението на резидентната грижа • Описва особеностите на средата и организацията на живот в резидентна услуга • Разпознава рисковете, свързани с адаптацията към нова среда, промяна в режима на социалната среда • Обяснява значението на подкрепящата среда за сигурността, спокойствието и благополучието на лицето • Познава подходи за подкрепа при адаптация и преодоляване на емоционални затруднения
Умения	• Подпомага адаптацията към нова среда, ежедневен режим и организация на живот • Съдейства за изграждане на чувство за сигурност и принадлежност в социалната услуга • Наблюдава признаци на тревожност, изолация, дезадаптация и други затруднения • Подкрепя лицето при изграждане и взаимоотношения с други потребители и специалисти
Компетентности	• Подпомага процеса на адаптация и емоционално благополучие на лицето в резидентна грижа • Съдейства за създаване на безопасна, подкрепяща и приобщаваща среда • Реагира адекватно при възникване на риск, напрежение или затруднения в адаптацията
Резултат от учене 12.4	Подпомага интегрираната подкрепа за самостоятелен, безопасен и пълноценен живот в общността
Знания	• Обяснява значението на интегрираната подкрепа за качеството на живот и благополучието на лицето • Познава актуални проекти и национални мерки, свързани с интегрираната подкрепа • Разпознава факторите, подпомагащи самостоятелността, социалното включване и активното участие в общността • Описва ролята на подкрепящата среда, социалните услуги и междуинституционалното взаимодействие • Познава подходи за насърчаване на безопасен, здравословен и пълноценен начин на живот
Умения	• Насърчава развитието на умения за самостоятелен живот и активно участие в общността • Подпомага участието в социални, образователни, трудови и общностни дейности • Съдейства за изграждане на навици за безопасен и здравословен живот • Подпомага координирането на различни форми на подкрепа и услуги в интерес на лицето

	• Насърчава поддържането на социални контакти и връзки с общността
Компетентности	• Съдейства за осигуряване на безопасен, подкрепящ и пълноценен живот • Проявява ангажираност към социалното включване, благополучието и качеството на живот на лицето • Прилага индивидуален и подкрепящ подход съобразно потребностите и възможностите на лицето • Сътрудничи с институции, специалисти и близки за осигуряване на интегрирана подкрепа
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Изяснява основните потребности на лица в ситуация на уязвимост при живот в домашна среда и в общността • Разграничава видовете социални услуги • Обяснява ролята на институциите, организациите и специалистите при осигуряване на интегрирана подкрепа • Описва принципите на координираната подкрепа, социалното включване и независимия живот • Разграничава възможностите за насочване към подходящи услуги според индивидуалните потребности на лицето • Разпознава рисковете в адаптационния период на лицето в резидентна услуга Част по практика на професията: • Идентифицира потребности от подкрепа и подходящи услуги за лица в ситуация на уязвимост • Съдейства за достъп до социални, здравни и интегрирани услуги • Комуникира ефективно с лица, институции и доставчици на услуги • Подпомага взаимодействието между различни участници в процеса на подкрепа • Съдейства за адаптацията към социални услуги • Насърчава самостоятелността и социалното включване на лицето • Съдейства за създаване и поддържане на безопасна и подкрепяща среда
Средства за оценяване	Част по теория на професията: • Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 13	Подпомагане на социалното включване чрез участие в обучения и трудова заетост
Резултат от учене 13.1	Подпомага участието на лицето в общността

Знания	• Разграничава факторите, влияещи върху социалната изолация и социалното изключване • Обяснява значението на социалните контакти, подкрепящата среда и активното участие в обществения живот • Познава възможностите за участие в дейности, инициативи и обучения в общността • Познава възможностите за придобиване и развитие на знания и умения чрез формално, неформално и информално обучение • Разпознава значението на недискриминационния и приобщаващ подход
Умения	• Насърчава участието на лицето в социални и общностни дейности - базари, състезания, турнири, спортни и културни инициативи и др. • Информира лицето за възможностите за участие в обучения и инициативи за развитие на умения • Подпомага изграждането и поддържането на социални контакти • Съдейства за преодоляване на социална изолация и затруднения в общуването • Подкрепя участието в дейности, обучения, съобразени с интересите, потребностите и възможностите на лицето
Компетентности	• Подкрепя активното участие на лицето в обществения живот и в дейности за развитие на неговите знания и умения • Насърчава включването в обучения и инициативи като средство за социално включване • Работи за създаване на приобщаваща и подкрепяща среда • Проявява уважение към достойнството, индивидуалността и правото на участие на лицето
Резултат от учене 13.2	Подпомага адаптацията на лицето към трудова среда
Знания	• Познава правилата и изискванията за поведение в трудова среда • Разграничава факторите, които подпомагат или затрудняват адаптацията към трудова заетост • Обяснява влиянието на трудовата среда върху поведението, мотивацията и благополучието на лицето • Разпознава значението на трудовата заетост и социалната активност за независимия живот • Познава възможностите за участие в програми за професионално обучение и трудова заетост
Умения	• Подпомага адаптацията на лицето към трудовата среда • Насърчава спазването на социални правила и модели на поведение в работната среда • Съдейства за насочване към подходящи програми за

	професионално обучение, квалификация и заетост според потребностите и възможностите на лицето • Подкрепя изграждането на умения за общуване, сътрудничество и участие в екипна среда • Ориентира дейността си към постигане на цели, свързани със социалното включване и самостоятелността на лицето • Прилага подходящи форми на подкрепа според конкретната ситуация и потребностите на лицето
Компетентности	• Подпомага социалното включване и активното участие на лицето в трудовия живот • Съдейства за преодоляване на социални затруднения и бариери пред участието • Насърчава самостоятелността, увереността и социалната активност на лицето по отношение на включването му на пазара на труда • Подкрепя изграждането на умения за адаптация и устойчиво участие в трудова среда
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Разграничава факторите, влияещи върху социалната уязвимост, социалното изключване и неравнопоставеността • Описва възможностите за участие в социални, обучителни и трудови дейности • Разпознава рисковете в социалната среда и факторите, затрудняващи социалната интеграция • Обяснява значението на социалните правила, комуникацията и социалните взаимоотношения за успешното включване в обществото • Познава подходи за насърчаване на самостоятелността, социалната активност и участието в общността и на пазара на труда Част по практика на професията: • Идентифицира потребности и възможности за социално включване на лица в уязвима ситуация • Подпомага участието в социални, обучителни и трудови дейности • Комуникира ефективно с лица, институции и организации, предоставящи подкрепа • Насърчава спазването на социални правила и адаптацията към социална и трудова среда • Подкрепя активното участие, самостоятелността и социалната интеграция на лицето • Действа отговорно и професионално в интерес на благополучието и равнопоставеното участие на лицето
Средства за оценяване	Част по теория на професията:

	• Писмен изпит Част по практика на професията: •Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика
ЕРУ 14	Работа по индивидуален случай
Резултат от учене 14.1	Извършва първично проучване на индивидуалния случай
Знания	• Познава основните етапи на оценка на индивидуалния случай • Описва методи за събиране, структуриране и систематизиране на информация • Познава източниците на обективността и конфиденциалността при работа по случай • Познава принципите на индивидуалния подход
Умения	• Събира информация за индивидуалния случай от различни източници • Структурира и систематизира събраната информация • Съдейства на мултидисциплинарния екип за извършване на оценка на индивидуалния случай • Анализира социалната ситуация и факторите, влияещи върху случая • Установява контакт и доверителна комуникация с лицето
Компетентности	• Способен е ефективно да прилага индивидуален подход при работа по случай • Проявява умения за активно слушане и емпатия в процеса на работа • В своята професионална дейност е способен да индивидуализира подкрепящия процес според потребностите на лицето • Работи отговорно и етично при събиране и обработка на информация • Съдейства за изграждане на обективната представа за случая
Резултат от учене 14.2	Осъществява първично интервюиране на индивидуалния случай
Знания	• Запознат е с основните методи и техники за провеждане на интервю с информационно-проучваща ориентация • Разграничава обективните факти и субективните аспекти в процеса на събиране на информация • Дефинира проблемите и нуждите на лицето от уязвима група • Запознат е с ролята, функциите и отговорностите на институции, близки, роднини и мултидисциплинарен екип
Умения	• Умее да установи мястото на индивидуалния случай в конкретните социални условия и събития

	• Установява контакт с клиента • Събира информация по случая • Формулира въпроси за житейската история, социалната ситуация на клиента • Провежда първично интервюиране на индивидуален случай • Изгражда работни отношения с институции, близки, роднини и мултидисциплинарен екип • Анализира влиянието на семейната, социалната и общностната среда върху случая
Компетентности	• Събира и обработва информация, съгласува стратегия и план за действие съвместно с мултидисциплинарен екип и лицето • Установява обективна фактологична картина на случая • Документира случая и предоставя събраната информация на компетентния специалист за последваща оценка и планиране на подкрепата
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Познава методите за първично проучване и интервюиране на индивидуален случай • Обяснява принципите на индивидуален подход и активното слушане • Разграничава обективни факти и субективни преживявания при работа по случай • Описва начините за събиране, структуриране и систематизиране на информация • Разяснява ролята на документацията и планирането на подкрепящи действия Част по практика на професията: • Установява професионален контакт и доверителна комуникация с лицето • Провежда първично интервю с информационно - проучваща насоченост • Събира, структурира и анализира информация по индивидуалния случай • Идентифицира проблеми, потребности и рискови фактори • Изгражда първична фактологична картина на случая • Документира коректно информацията и предприетите действия • Съдейства за изготвяне на стратегия и план за действие • Работи в сътрудничество със специалисти и институции при необходимост
Средства за оценяване	Част по теория на професията: •Писмен изпит Част по практика на професията: •Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

ЕРУ 15	Подпомагане изграждането на подкрепяща общност и мрежа за гражданска ангажираност към лица в уязвима ситуация
Резултат от учене 15.1	Подпомага изграждането на партньорства и мрежа за подкрепа на лица от уязвима ситуация
Знания	• Познава ролята на общността, институциите, организациите и гражданските инициативи за подкрепа на лица в уязвима ситуация • Разграничава видовете партньорства и форми на сътрудничество в подкрепящата мрежа • Обяснява значението на координацията и взаимодействието между различни организации и общностни инициативи • Познава възможностите за подкрепа чрез общински структури, НПО, доброволчески и граждански инициативи • Разпознава значението на подкрепящата социална среда и благополучието на лицето
Умения	• Създава и поддържа контакти с институции, организации и общностни партньори • Съдейства за изграждане на мрежа за подкрепа на лица в уязвима ситуация • Комуникира ефективно с представители на институции, НПО и граждански структури • Подпомага координацията между различни участници в подкрепящата мрежа • Насочва към подходящи форми на подкрепа и общностни ресурси
Компетентности	• Работи в сътрудничество с институции, организации и общностни партньори • Проявява ангажираност към изграждането на подкрепяща и приобщаваща среда • Съдейства за развитие на устойчиви партньорства в подкрепа на лица в уязвима ситуация • Съдейства в интерес на социалната подкрепа, солидарността и обществената ангажираност
Резултат от учене 15.2	Подпомага организирането на доброволчески и общностни инициативи
Знания	• Познава ролята на доброволчеството и гражданската активност в подкрепа на уязвими групи • Обяснява значението на общностните инициативи за социална подкрепа и солидарност • Разграничава форми на обществена активност, кампании и доброволчески дейности • Познава принципите на работа с доброволци и общностни кампании • Разпознава значението на мотивацията и активното участие в подкрепящи инициативи

Умения	• Съдейства за организиране на доброволчески и общностни инициативи • Подпомага популяризирането на кампании и инициативи в подкрепа на лица в уязвима ситуация • Съдейства за популяризиране на дейности и планирани действия в подкрепа на лица от уязвими групи • Мотивира участието в дейности, насочени към подкрепа и обществена ангажираност
Компетентности	• Подкрепя развитието на активна и подкрепяща общностна среда • Проявява социална чувствителност и ангажираност към проблемите на уязвимите групи • Съдейства за насърчаване на солидарността и обществената отговорност • Съдейства за изграждане на позитивни взаимоотношения и активна гражданска позиция
Критерии за оценяване на ЕРУ	Част по теория на професията: • Описва ролята на общността, институциите, НПО и гражданските инициативи за подкрепа на лица в уязвима ситуация • Разграничава формите на партньорство, доброволчество и обществена ангажираност • Обяснява значението на подкрепящата социална среда и обществената подкрепа • Разпознава факторите, влияещи върху обществените нагласи към уязвимите групи • Обяснява значението на информационните кампании и инициативите за обществена чувствителност • Познава възможностите за взаимодействие между институции, организации и общностни ресурси Част по практика на професията: • Комуникира ефективно с институции, организации, доброволци и представителите на общността • Съдейства за изграждане и поддържане на партньорства и мрежа за подкрепа • Подпомага организирането на доброволчески и общностни инициативи • Насърчава гражданската активност и участието в дейности за подкрепа на уязвимите групи • Подпомага популяризирането на кампании и инициативи с обществена значимост • Съдейства за изграждане на позитивна и приобщаваща среда • Работи отговорно и професионално в подкрепа на обществената ангажираност и социалната солидарност
Средства за оценяване	Част по теория на професията:

	• Писмен изпит Част по практика на професията: • Изпълнение на практическа задача по индивидуално задание по практика

4. Съвкупност от единици резултати от учене, които формират придобиването на квалификация по част от професията "Подпомагане на лица от уязвими групи"

Степен на професионална квалификация	Ниво по ЕКР/НКР	ЕРУ ...от списъка по т. 3.1. (мин. 3 броя ЕРУ, поне 1 ЕРУ е от специфичната ПП)
II	3	ЕРУ 1, ЕРУ 4, ЕРУ 9, ЕРУ 10 ЕРУ 3, ЕРУ 6, ЕРУ 7, ЕРУ 10 ЕРУ 5, ЕРУ 8, ЕРУ 10, ЕРУ 11
III	4	ЕРУ 4, ЕРУ 6, ЕРУ 11, ЕРУ 12 ЕРУ 5, ЕРУ 8, ЕРУ 11, ЕРУ 13 ЕРУ 2, ЕРУ 7, ЕРУ 10, ЕРУ 14, ЕРУ 15

5. Изисквания към материалната база

5.1. Изисквания към кабинетите за обучение по теория на професията - характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Обзавеждането включва: работно място на обучаващия (работна маса и стол), работно място за всеки обучаван (работна маса и стол), учебна дъска (електронна), мебели (шкафове за различни цели), екран и стойки за окачване на табла, чартборд и учебно-технически средства (видеотехника, компютър, мултимедия и интернет).

Компютърен кабинет с компютър за всеки обучаван със специализирани софтуерни продукти.

Кабинет за изучаване на чужд език - работни маси за обучаваните, аудио- и визуална техника, дидактични материали, свързани с усвояването на езика.

Учебни пособия: демонстрационни макети и модели, реални образци, постери, учебни видеофилми, програмни продукти, работни тетрадки за всеки курсист с базови текстове, таблици и специфични данни за всеки от изучаваните предмети.

5.2. Изисквания към учебната база за обучение по практика на професията - характеристики, обзавеждане, оборудване, софтуер

Обучението по практика на професията се извършва в институции, осъществяващи държавната политика по социално подпомагане, социално включване, подкрепа за децата и семейството и социалните услуги, в общини, както и при доставчици на социални услуги, в лечебни заведения (в т.ч. хосписи) и други.

Основно оборудване и обзавеждане: дневно помещение, оборудвано с оглед работата с хора от уязвими групи, офис, оборудван с офис техника, офис, оборудван за извършване на консултантски дейности.

Учебни пособия: видеофилми за дейността на служителите от социалните услуги и държавните институции, неправителствените организации, свързани с оказване на съдействие и подкрепа, дигитални ресурси, свързани с дейността на различните видове социални услуги и държавните институции.

6. Изисквания към обучаващите

Право да преподават по теория и практика на професията имат лица с висше образование и образователно-квалификационна степен "магистър" или "бакалавър" по специалности от професионално направление "Социални дейности" и професионално направление "Психология" от областта на висше образование "Социални, стопански и правни науки" и от професионално направление "Педагогика", "Социална педагогика" от областта на висше образование "Педагогически науки" от Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, приет с Постановление № 125 от 2002 г. на Министерския съвет (ДВ, бр. 64 от 2002 г.), съответстващи на професията.

По учебен предмет или модул от професионалната подготовка, за който няма съответно професионално направление в Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления, могат да преподават лица без висше образование, ако са придобили съответната професионална квалификация при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Препоръчително е на всеки три години обучаващите да преминават курс за актуализиране на професионалните си знания, умения и компетентности.